

خبرنامه ی تابستانه

۱۴۰۱

خبرنامه مجازی تابستان ۱۴۰۱ (فصلنامه)

صاحب امتیاز: انجمن علمی هنرهای تجسمی ایران

سرمدبیز: دکتر زهرا حسین نژاد

مدیر داخلی و اجرایی: فرزانه ارج

طراح و گرافیست: بهاره شیرعلی

نویسندگان:

فرزانه ارج، عطیه شمس زاده، ندا موسوی ماکوئی،
روشنک فرسلون، عاطفه محمدی

سرآغاز

انسان‌ها در اکثر مواقع برای آنچه برایشان ملموس‌تر و عینی‌تر باشد، اهمیت بیشتری قائل می‌باشند و به همین دلیل در نگاه اول و سطحی‌تر، جسم انسان‌ها از ذهن و روانشان ارزش بیشتری پیدا می‌کند. اما آنچه واقعیت دارد این نکته است که بسیاری از مسائل و مشکلات جسمی ما به روح و روان و ذهن ما وابسته است. در بخش عینی می‌توان گفت توصیه‌های پزشک برای داشتن بدنی سالم و جلوگیری از افتادگی و فرسودگی بدن، ورزش‌های منظم، می‌باشد که البته این بخش در تعادل و تقویت روح و ذهن انسان نیز موثر و مفید می‌باشد. علاوه بر این یکی از راه‌های پرورش ذهن و ایجاد حال خوب پرداختن به هنر است. یک ذهن قوی و نیرومند باعث می‌شود شما بتوانید ایده‌ها و اهداف جدیدی را تجربه کنید. مهارت‌های حرکتی و قدرت حل مسائل، رهایی از چنگال استرس، پرورش احساسات، تقویت حافظه و پرورش خلاقیت و رشد تفکر انتقادی به واسطه پرداختن به هنر، سهل الوصول‌تر می‌باشد. لذا فراموش نکنیم همزمان با انجام فعالیت‌های بدنی و جسمانی به تقویت روح و روان خود به واسطه پرداختن به هنر اهمیت بدهیم.

اخبار و اطلاعیه های هنرهای تجسمی ایران در فصل تابستان

در گذشت هنرمند نقاش انقلابی حبیب الله صادقی

حبیب الله صادقی چهارشنبه ۵ مرداد ماه بر اثر سکته قلبی دار فانی را وداع گفت.

مراسم تشییع پیکر حبیب الله صادقی هنرمند پیشکسوت نقاش و روایتگر حماسه و انقلاب، روز شنبه ۸ مرداد ماه ساعت ۹:۳۰ از موسسه فرهنگی هنری صبا (وابسته به فرهنگستان هنر) تا موزه هنرهای معاصر فلسطین برگزار می شود.

اولین رویداد کالیگرافی عاشورایی در تهران

به مناسبت ماه محرم، سازمان زیباسازی شهر تهران پوششی با عنوان «زیبانویسی هنری روی سازه های حجمی شهر» متناسب با حال و هوای ایام محرم برگزار کرده است و از هنرمندان و نقاشان دعوت کرد تا آثار خود با موضوع ایام عزاداری سید و سالار شهیدان حضرت اباعبدالله الحسین (ع) را به دبیرخانه این رویداد ارسال کنند تا پیش از فرارسیدن ایام محرم در محیط شهری اجرا و نصب شده باشند. و هنرمندان این آثار در طی مدت زمان یک هفته، در عمارت عین الدوله (نگارخانه برگ) و محوطه روبروی سازمان زیباسازی شهر تهران مشغول به خلق اثرشان شدند. این آثار تا پایان روز ۱۴ مرداد در میدان هفت تیر تهران، در معرض دید عموم قرار داده شده اند و پس از آن به صورت مجزا در نقاط مختلف تهران نصب خواهند شد. سیدشهاب الدین شکیبا مدیر اداره نقاشی سازمان زیباسازی شهر تهران و مسئول این پوشش یا کارگاه نقاشی خط روی تیغه های علامت درباره این رویداد گفت: آثاری که در این رویداد با آنها مواجه هستیم، با آثار قبلی و آثار چند سال گذشته متفاوت است؛ برای اولین بار است که آثار هنری نقاشی خط یا کالیگرافی روی تیغه فلزی علامت (شاه تیغ علامت) نقش می بندند.

افتخار آفرینی ۸۷ کودک ایرانی در مسابقه بین المللی نقاشی پرتغال

به گزارش سایت مجله هنرهای تجسمی به نقل از اداره کل روابط عمومی و امور بین الملل کانون؛ در این مسابقه که با موضوع «غروب خورشید» برگزار شد، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان با ۲۴۱ اثر از اعضای مراکز خود حضور داشت. از میان ۲۴۱ اثر حاضر در این مسابقه ۸۷ نفر موفق به کسب جایزه شدند که از این تعداد ۳ نفر دیپلم افتخار نشان طلا، ۲۱ نفر دیپلم افتخار نشان نقره و ۶۳ نفر دیپلم افتخار دریافت کردند.

گذاری بر فعالیتهای انجمن علمی هنرهای تجسمی ایران در فصل تابستان

دومین جلسه شورای عالی دومین سمپوزیوم بین‌المللی آرمان‌شهر کودکان به میزبانی سرکار خانم دکتر فرزانه صادق مالواجرد، معاونت محترم معماری و شهرسازی وزارت راه و شهرسازی، با حضور اعضای این شورا در محل این وزارتخانه با محوریت شهرهای دوستدار کودک، سیاست‌گذاری برگزاری دومین سمپوزیم بین‌المللی آرمان‌شهر کودکان و هماهنگی سازمان‌های متولی و دعوت از مدیران ارشد در روز شنبه یکم مردادماه ۱۴۰۱ با حضور آقای مهندس سیدکاظم سیدمراد ریاست سمپوزیوم، آقای دکتر مصطفی بهزادفر دبیر کل سمپوزیوم، آقای دکتر مهدی خاکزند دبیر علمی سمپوزیوم، خانم دکتر فرزانه صادق مالواجرد معاونت محترم معماری و شهرسازی وزارت راه و شهر

سازی، آقای پروفسور محمود گلابچی ریاست محترم دانشگاه معماری و هنر پارس، آقای پروفسور مجتبی صدریا فیلسوف و نظریه‌پرداز اجتماعی، خانم دکتر زهرا حسین‌نژاد ریاست انجمن هنرهای تجسمی ایران، آقای مهندس علیرضا قهاری ریاست انجمن مفاخر معماری ایران، آقای دکتر مجتبی سعیدآبادی نماینده محترم کرسی سلامت یونکسو در ایران، آقای مهندس کارلین عیشونژادیان عضو هیئت امنای انجمن مفاخر معماری ایران، خانم مهندس صفورا رضایی نماینده معاونت معماری و شهرسازی شهرداری تهران و آقای دکتر آریین قاسمی عضو هیات مدیره و دبیر انجمن علمی حقوق کودک ایران برگزار شد.

انجمن علمی هنرهای تجسمی ایران بیست و پنجمین نمایشگاه سالانه محرم با عنوان شور حسینی را برگزار میکند

بخش های نمایشگاهی که در این دوره بصورت مجازی برگزار میشود: تصویرسازی / پوستر / نقاشی / عکاسی

شرایط شرکت:

- شرکت برای عموم علاقمندان آزاد است.
- هر هنرمند میتواند همزمان در هر بخش با ارسال چهار اثر با محوریت واقعه ی کربلا شرکت کند.
- به تمامی هنرمندانی که آثارشان پس از داوری نهایی به نمایشگاه راه یابد گواهی شرکت اهدا می شود.
- شرکت کنندگان به همراه اثر، یک فایل متنی از مشخصات خود و عنوان اثری ارسال نمایند.
- آخرین مهلت ارسال آثار: پانزده شهریور ۱۴۰۱
- نمایش آثار همزمان با اربعین حسینی از ۲۶ شهریور در گالری سایت و اینستاگرام انجمن علمی هنرهای تجسمی ایران.
- برگزار کننده نمایشگاه: انجمن علمی هنرهای تجسمی ایران
- دبیر علمی: دکتر زهرا حسین نژاد
- مدیر اجرایی: دکتر پریسا شاد قزوینی
- دبیر نمایشگاه: فریدون مردانی
- هیئت انتخاب آثار: متشکل از اساتید دانشگاه های هنری کشور
- مشارکت کنندگان: دانشگاه الزهرا- دانشگاه علم و فرهنگ- آموزشگاه هنری مکهب- گالری آنلاین

داوران بخش گرافیک:

آقای ایرج میرزا علیخانی
آقای مسعود شجاعی طباطبایی
آقای محمدرضا دوست محمدی

تقویم اجرایی:

مهلت ارسال آثار، از ۱ شهریورماه الی ۱ دی ماه ۱۴۰۱ می باشد.
(تمدید نخواهد شد.) (اختتامیه ، بهمن ماه ۱۴۰۱)

جوایز برگزیدگان:

جوایز برگزیدگان گرایش پوستر:

رتبه اول: ۸۰.۰۰۰.۰۰۰ ریال + لوح سپاس + تندیس جشنواره
رتبه دوم: ۶۰.۰۰۰.۰۰۰ ریال + لوح سپاس + تندیس جشنواره
رتبه سوم: ۴۰.۰۰۰.۰۰۰ ریال + لوح سپاس + تندیس جشنواره
شایسته تقدیر: لوح سپاس + تندیس جشنواره

جوایز برگزیدگان گرایش تصویرسازی:

رتبه اول: ۸۰.۰۰۰.۰۰۰ ریال + لوح سپاس + تندیس جشنواره
رتبه دوم: ۶۰.۰۰۰.۰۰۰ ریال + لوح سپاس + تندیس جشنواره
رتبه سوم: ۴۰.۰۰۰.۰۰۰ ریال + لوح سپاس + تندیس جشنواره
شایسته تقدیر: لوح سپاس + تندیس جشنواره

بخش گرافیک:

الف) طراحی پوستر (ب) تصویرگری کودک و نوجوان

جهت آشنایی با این جشنواره و کسب اطلاعات بیشتر با بخش های دیگر آن (ادبیات داستانی، شعر، آموزش خلاقانه) و مطالعه پیرامون موضوع آن و ثبت نام، به نشانی اینترنتی ENSANETAMAM.IR مراجعه فرمایید.

یادداشتها و تازه های هنری

هنر مبتنی بر NFT

در مارس ۲۰۲۱؛ زمانی که کلاژ دیجیتالی اثر «مایک وینکلمن» در حراج کریستی نیویورک به قیمت ۶۹,۳ میلیون دلار فروخته شد، وارد بازار شد و نام وینکلمن در مقام خالق این کلاژ، در زمره سه هنرمند پرفروش زنده دنیا قرار گرفت

کلاژ «هر روز: پنج هزار روز نخست» اثر مایک وینکلمن

آثار مبتنی بر دنیای توکن‌های غیرقابل تعویض، کماکان به تغییر شکل بازار ادامه دادند. در سال ۲۰۲۰ گالری‌های تاریک، حراج‌ها و آر تفرها بخش زیادی از بازار را به صورت آنلاین هدایت کردند و فروشندگان و خانه‌های حراج در فروش کالاهای خود به طور گسترده‌ای از بسترهای ارائه دیجیتال استفاده کردند. این در حالی است که حتی زمانی که واکسن‌ها و سایر اقدامات بهداشت عمومی در سال ۲۰۲۱ به جوامع اجازه بازگشایی دادند، فروش دیجیتال همچنان به رشد خود ادامه داد. در وضعیتی که میلیون‌ها نفر در سراسر جهان به واسطه بیماری همه‌گیر کرونا متحمل خسارات مالی فراوانی شدند، ثروتمندان همچنان ارزش کسب می‌کنند. در این مقطع تعداد میلیونرها و میلیاردرهای جهانی افزایش یافت. این سخن به آن معناست که سرمایه قابل توجهی نزد افراد ثروتمند برای حمایت از بازار هنر وجود دارد.

رویدادهای هنری جهان در فصل تابستان

درگذشت کلیس اولدنبورگ

کلیس اولدنبورگ، مجسمه‌ساز آمریکایی و هنرمند پاپ آرت، که به خاطر آثار غول‌پیکرش که اشیاء روزمره می‌ساخت به شهرت رسید، در سن ۹۳ سالگی درگذشت. او در سال ۱۹۲۹ در استکهلم به دنیا آمد و در سال ۱۹۵۶ به نیویورک نقل مکان کرد. آثار اولدنبورگ که طی دوران کاری طولانی‌اش مورد تحسین منتقدان قرار گرفته بود و به طور گسترده‌ای محبوبیت داشت، توسط میلیون‌ها نفر در مکان‌های روباز مانند میادین عمومی دیده شدند.

ادواردو کوبرا، دیوارنگار مشهور برزیلی، شب و روز کار کرد تا ۱۵ سپتامبر جدیدترین نقاشی دیواری جدید خود را با عنوان «برای زمین»، به مساحت ۳۵۰ مترمربع، بر دیوار این نقاشی دیواری در زمان مهمی خلق شد، زیرا از ۲۰ تا ۲۶ سپتامبر ۲۰۲۲ (۲۹ شهریور تا ۴ مهر) هفتاد و هفتمین مجمع عمومی سازمان ملل برگزار شده و نمایندگان ۱۹۳ کشور، اکثر رهبران جهان، در مورد موضوعاتی مانند بازسازی پس از کووید، جنگ در اوکراین، پایداری و حقوق بشر بحث خواهند کرد. سازمان ملل به پایان برساند. نقاشی دیواری جدید کوبرا با مضامینی که در طول زندگی حرفه‌ای خود از آن‌ها بهره‌مند شده، مانند صلح، مدارا، تنوع، امنیت، توسعه پایدار، پناهندگان و حقوق بشر، همخوانی کامل دارد.

دوار دو کوبرا، دیوارنگار مشهور برزیلی در کنار آثارش

-کشف سلف پرتره مخفی ون گوگ با استفاده از اشعه ایکس

به گزارش سایت هنرهای تجسمی به نقل از استور یفول، متصدیان هنر در گالری‌های ملی اسکاتلند تصویری از خود هنرمند مشهور پیدا کردند که قرن‌ها پنهان مانده بود. پروفیسور فرانسیس فاول، متصدی ارشد هنر فرانسه در گالری‌های ملی اسکاتلند، می‌گوید: «لحظه‌های این چینی فوق‌العاده نادر است.» این خودنگاره ون گوگ را نشان می‌دهد که گوش چپ خود را در سال ۱۸۸۸ بریده بود، با کلاه لبه‌دار در حالی که گوشش هنوز سالم است - سرنخی که ممکن است در روزهای اولیه او ایجاد شده باشد.

فرانسیس میگوید:
متصدیان برای نمایشگاه
تابستانی گالری ادینبورگ با
عنوان «طعم امپرسیونیسم»
در حال بازرسی تابلوی
نقاشی «سر یک زن دهقانی»
اثر ون گوگ با استفاده از
اشعه ایکس بودیم که این
پرتره پیدا شد. به گفته آنان؛
پشت تابلو با لایه‌های
ضخیم مقوا و چسب پوشیده
شده بود. این تمرینی بود
که ون گوگ به آن معروف
بود، زیرا او ترجیح می‌داد
به جای نقاشی روی دیگر
نقاشی‌هایش، در هزینه‌های
خود صرفه‌جویی کند و
پشت دیگر بوم‌هایش
نقاشی کند. لسلی استیونسون،
مدیر ارشد بخش نقاشی در
گالری‌های ملی، گفت: ما
از کشف این پرتره بسیار
هیجان‌زده هستیم. این یک
کشف مهم است، زیرا به
آنچه که ما از قبل در مورد
زندگی ون گوگ می‌دانیم
اضافه می‌کند.

چکیده پایان نامه دکتری

پایان نامه دکتری آقای محمد جعفر حاتمیان (۱۳۹۲) با عنوان بررسی دلایل استمرار شکل چهارطاقی ساسانی در معماری اسلامی مناطق مرکزی ایران تا قرن ۵۹ ق. بی گمان دستاورد های جالب توجه معماری ایران در دوران اسلامی مرهون خلاقیت های هنرمندان و معماران عصر ساسانی است. در این میان نوآوری های کم نظیری که در زمینه ایجاد طرح ها و شکل های متنوع انجام گرفته قابل تامل است. بسیاری از سازه های معماری از جمله گنبد، ایوان، ستون و غیره ریشه در معماری پیش از اسلام و بویژه عصر ساسانی دارد. استمرار برخی از این عناصر و شکل ها بدون هیچگونه وقفه ای در دوره های بعد مانند شکل چهارطاقی در سازه های نمادینی چون مسجد، مقبره، کاخ و کوشک موجب شد تا به مطالعه و پژوهش سیر تحول این شکل از معماری عصر ساسانی تا قرون متاخر اسلامی بپردازیم. از آنجا که بازتاب باورها و انگاره های موجود در ادیان و مذاهب ایران باستان در جنبه های گوناگون فرهنگ و هنر ایران اسلامی نمود داشته، بخشی از مطالعات کتابخانه ای تحقیق حاضر به بررسی متون مذهبی و عرفانی (قران کریم، احادیث و کتب فقهی) پرداخته تا با واکاوی هرچه بیشتر آنها به دلایل استمرار این شکل پی ببریم. علاوه بر آن در کنار دلایل فوق نمی توان از مقبولیت استفاده عام از فرم رایج چهارطاقی با توجه به مقاومت آن در سازه های احداثی و در دسترس بودن مصالح آن صرف نظر کرد.

بنا بر این در کنار پژوهشهای اسنادی، تحقیقات میدانی نگارنده در مناطق مختلف ایران و مقایسه تطبیقی مراحل شکل گیری و استمرار این شکل در جغرافیای پهناور و متنوع ایران در دستور کار قرار گرفت. نتایج این پژوهش که در قالب رساله دکتری باستان شناسی دوران اسلامی ارائه می شود، تلفیقی است از مطالعات کتابخانه ای با محوریت باز شناسی و تحقیق پیرامون ریشه های تاریخی، مذهبی و اجتماعی استفاده از شکل چهارطاقی و استمرار آن در سازه های دوران اسلامی در فاصله زمانی عصر ساسانی تا قرن ۹ هجری از یک سو و پژوهش های میدانی باستان شناسی و معماری با تمرکز بر شناخت هرچه بیشتر سیر تحول بناها و ویژگی های ساختاری در اجزا، عناصر و تزئینات از سوی دیگر است. امید است که با انجام یک پژوهش جامع بتوان به سوالات تحقیق حاضر پاسخی قانع کننده داد.

معرفی کتاب هنری

معرفی کتاب رنگ شناسی تخصصی لباس

امروزه، انسان در زندگی روزمره، صنعتی و مدرن خود، نیاز بسیاری به عامل زیبایی دارد بی شک یکی از مهم ترین عوامل ایجاد زیبایی، عنصر رنگ است که، تنوع، لطافت و زیبایی کافی را به زندگی می بخشد. شاید لباس، یکی از پرمصرف ترین کالاها در جوامع امروزی باشد که به جز پوشش بدن انسان، در جهت زیبایی نیز به کار برده می شود در این حال، رنگ یکی از مهمترین عوامل در طراحی لباس به شمار می رود. یک طراحی لباس، برای کاربرد رنگ در طراحی خود می باید نکات متفاوتی را در نظر بگیرد که از این جمله اند: خصوصیات روان شناختی، موقعیت جغرافیایی و اقلیمی، تاریخی و مذهبی و حتی شرایط اجتماعی رنگ.

رنگ، قابلیت های بسیاری دارد که این قابلیت ها به تناسب فرم و قالب و مجاورت رنگی پدیدار می شوند در بخش رنگ این کتاب، ابعاد مختلف کاربرد رنگ در لباس مطرح می گردد تا شما با نمونه های مختلف آن در لباس آشنا شوید و برای دست یافتن به این آشنایی، تمرینات لازم را تجربه نمایید.

معرفی یک هنرمند

فریدون آو

وی متولد ۱۳۲۴ در تهران و موفق به دریافت مدرک کارشناسی رشته‌ی هنرهای کاربردی در تئاتر از دانشگاه آریزونا بوده است. فریدون آو یکی از تأثیرگذارترین شخصیت‌های هنر معاصر ایران است. تلاش‌های بی‌وقفه و بی‌شمار او در هنر، در طی سالیان، وجوه مختلف و متعدد یافته است. او به تحصیل فیلم در دانشگاه نیویورک پرداخت. پس از آن نیز در دانشگاه هفت دریا (با نام کنونی یک ترم روی دریا) تحصیل کرد. فریدون آو در طول بیش از پنج دهه فعالیت در فضای هنری، به نحوی تأثیرگذار، از پس نقش‌های مختلفی از جمله هنرمند، طراح، مدیر هنری، مجموعه‌دار، کیوریتور، گالری‌دار و حامی هنر برآمده است.

آثار هنری او در نمایشگاه‌های انفرادی متعدد و بیش از صد نمایشگاه گروهی در گالری‌ها و موزه‌های سراسر جهان به نمایش درآمده است. آثار او به‌جز این که در مجموعه‌های خصوصی مختلفی در کشورهای مختلف جمع‌آوری شده، توسط مجموعه‌های موزه‌ها و مؤسسه‌های معتبری چون موزه‌ی بریتانیا (لندن)، موزه‌ی متروپولیتن (نیویورک)، موزه‌ی هنر لس‌آنجلس، مرکز ژرژ پمپیدو (پاریس)، بنیاد سای تومبلی و موزه‌ی هنرهای معاصر تهران خریداری شده است.

معرفی مکتب هنری

مکتب روکوکو

اصطلاح (روکوکو) توسط ایتالیایی‌ها از واژه فرانسوی رکای به معنای صدف‌ها و سنگ‌های خرد و نامنظمی که برای زینت‌کاری فضای داخلی به کار می‌رفت مناسب‌ت داشت. کلاسیسیسم صورت‌تگرا و روکوکو هر دو جلوه‌ای از باروک تزئینی بودند؛ گو اینکه اولی کنش عقلی و مقید و دومی برخوردار احساسی و روان را مبنای تجسم دنیای پرشکوه و تجملی قرار دادند. شیوه پادشاهی این نوع کلاسیسیسم صورت‌تگرا که بیان هنری حکومت فرانسه در یک قالب تزئینی و عقلانی بود، با محو شدن نماد این نظام به زودی صحنه را خالی کرد. زمینه‌های این تغییر از زمانی پیشتر مهیا می‌شد. مجادله‌های درون آکادمی پاریس، و مورد تردید قرار دادن اصول کلاسیسیسم فقط بخشی از مقدمات افول کلاسیک‌گرایی در ابتدای قرن بوده‌است.

دوران نیابت سلطنت (فیلیپ دوم) آغاز پیدایی محفل‌های گوناگون اشرافی برای حمایت از فعالیت‌های فرهنگی هنری بود؛ در این دوران شهر جایگزین دربار شد و پاریس پایتخت اجتماعات اروپا در سده هجدهم به شمار می‌رود. از ظاهر زن پسند روکوکو چنین برمی‌آید که آن روزگار زیر سیطره ذوق و پیشگامی اجتماعی زنان بوده است؛ و تا حد زیادی اینچنین بود. زنان در اروپا صاحب بالاترین مقامات بودند و در همین زمان (دوران رنسانس) آزادمنشی و نسبی‌گرایی جای تعصب و مطلق‌گرایی را گرفت. سخن آنتوان کوپل (۱۶۶۱-۱۷۲۲) یکی از نقاشان روبنس‌گرا که در ۱۷۱۴ به ریاست آکادمی پاریس درآمد در این باره پرمعنی است: نقاشی مانند همه چیز آدمی دستخوش تغییر (مد) است. دوره گذار سریع هنر نقاشی از لوپرون به واتو به منزله آغاز روند تغییر اساسی در سلیقه‌ها می‌بود که می‌بایست در پایان قرن تحقق می‌پذیرفت.

مکتب روکوکو